

הבעה ולשון לחטיבת הביניים

פירוט יחידות לימוד

נושא מרכזי: ראשית – התחלה	יח' מס' 1
<p>תוכן היחידה</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים) <ul style="list-style-type: none"> ▪ דיאלוג עם הקורא – טקסטים קצרים. ▪ טקסט פרוזה קאנוני קצר (עגנון). ▪ הקניית מיומנויות יסוד להנחלת קריאה: ▪ קריאה ראשונית (כותרות, אמצעים חוץ-לשוניים, במפת הכתוב). ▪ קריאה מעמיקה – בשלב זה בתיווך המורה. ✓ הבעה על-פה. <ul style="list-style-type: none"> ▪ חיווי דעה ברמה אינפורמטיבית וערכית. ▪ כתיבת אגרות ברכה. ✓ לשון: נרדפות, ניבים, אוצר מלים. ☹ משימות לבית - הגשה מטלה למורה וקבלת משוב ממנו. 	

נושא מרכזי: ז'אנרים	יח' מס' 2
<p>תוכן היחידה</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים) <ul style="list-style-type: none"> ▪ היכרות עם הסוגות. ▪ יצירות פרוזאיות, דרמטיות ליריות. ▪ המרת ז'אנרים. ✓ לשון <ul style="list-style-type: none"> ▪ איתור מלים במילון. ▪ שורשים, אוצר מלים, היכרות עם הלשון הארמית, דרכי תצורה, דיוקי הגייה. ☹ משימות לבית – הגשה למורה וקבלת משוב ממנו. 	

נושא מרכזי: קול קורא במקרא

יח' מס 3

תוכן היחידה

הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים) ✓

- יחידות ספרי המקרא.
- היכרות עם הטקסט המקראי.
- מיומנויות לקריאת טקסט מקראי (פרוזאי).

לשון: ✓

- תופעות לשוניות במקרא:
  - ו"ו ההיפוך.
  - פועל מקוצר ופועל מוארך.
  - פיצוח מלים קשות.
  - מלות שאלה.
  - מלות הוראה.
  - קפד ראשו / זנבו – סינונימים+העשרת אוצר מלים.
  - פינת ידע – "טיפ אינפורמטיבי".

משימות לבית - הגשה למורה וקבלת משוב ממנו. ☹️

נושא מרכזי: עימות - קונפליקט

יח' מס 4

תוכן היחידה

מיתולוגיה.
דרמה קלאסית (סופוקלס אדיפוס).

הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים) ✓

- טקסט אינפורמטיבי מעמת.
- דיאלוג עימות.
- קונפליקט.
- מבנה הטקסט: מן המלה אל הטקסט השלם.

לשון: ✓

- מלות תפקוד: מלות יחס, מלות קישור.

משימות לבית ☹️

יח' מס 5

נושא מרכזי: שינויים במבנים חברתיים בהיסטוריה

תוכן היחידה

החברה הפיאודלית.

תהליך התמוטטות האימפריה הרומית והיווצרות החברה הפיאודלית.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- מהי פסקה .
- מבנה הפסקה.
- משפט המפתח בפסקה.
- איתור משפטי ציר: (הסתייעות בשאלות):
- על מי מדובר בפסקה? (הנושא)
- מה אומרים עליו? (משפט המפתח)
- כותרת ומשפט המפתח.
- משפטים תומכים.
- משפט המפתח ומשפטים תומכים.

✓ **לשון:**

- איתור נושא ונושא.
- אוצר מלים.
- רכיליידע.

☹ **משימות לבית** – הגשה למורה וקבלת משוב ממנו.

יח' מס 6

נושא מרכזי: יחסים במשפחה

תוכן היחידה

ספר בראשית - יחסי הורים-ילדים, יחסי אחים במשפחה.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- איתור קשיים הצפויים בשאלה. דוג: שאלה המורכבת משרשרת של הוראות, או שאלה המכילה הוראות או מילים לא ברורות ועוד.

✓ **לשון:**

- פיצוח הקשיים. דוג: פירוק השאלה לרכיבי משנה, הסתייעות בסימנים גראפיים.
- משימות לבית - הגשה למורה וקבלת משוב ממנו.

☹ **משימות לבית**

יח' מס 7

נושא מרכזי: משאלות הלב

תוכן היחידה

בלדה - מאווים ורצונות.
סיפור קצר – ("המחרוזת" / גי דה מופסאן או אחר)

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- בניית התשובה וניסוחה.
- הרצף הלוגי בתשובה.

✓ **לשון:**

- מלות קישור.
- רימוזים (=איזכורים).
- משלב הלשון של התשובה.
- לשון "גבוהה" – ספרותית.
- לשון תקנית, רשמית.
- לשון "נמוכה" - בלתי תקנית ("סלנג").
- מלות הכללה, ביטויים מכלילים, קשרים.

☹ **משימות לבית**

יח' מס 8

נושא מרכזי: מנהיגות ומלוכה

תוכן היחידה

התגבשות המלוכה בישראל: שופטים י"ז-כ', שמואל א', שמואל ב'.
השלטון האידיאלי: מלך או ישות אלוהית.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- ארגון החומר
- בחנה בין עיקר למשני בטקסט
- היעזרות במבנה הקטע.
- כניקות שונות לסיכום.

✓ **לשון:** דרכי תצורה, הלחמים נוטריקון.

☹ **משימות לבית**

יח' מס 9

נושא מרכזי: חגים ומועדים יהודיים

תוכן היחידה

חגים – כחלק מן האתוס היהודי.
סקירה תוכנית של מספר חגים ומועדים יהודיים.

✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)

- שעשועי חגים:
- תשחצים/תשבצים.
- תפזרות.
- שירים.

משימות לבית ☹️

יח' מס 10

נושא מרכזי: ואהבת לרעך כמוך

תוכן היחידה

נגיעות פילוסופיה של המוסר.
סוקרטס, הובס, רוסו...

כיצד מתמודדת היהדות עם הפילוסופיה של המוסר.

✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)

- הסקת מסקנות.
- הקשים לוגיים.
- זיהוי הרעיון המרכזי בטקסט.

✓ לשון: כתיב - מתודות פונטיות לסיוע בכתיב נכון.

משימות לבית ☹️

יח' מס 11

נושא מרכזי: אלימות

תוכן היחידה

חוק: דברים כ"א 15-17.

חוק: ספר שמות כ' 18-1, כ"ג 6-9, ספר ויקרא י"ט 1-4, 9-18.

סיפור קצר "דוג: הידיד הנאמן" / אוסקר ויילד.

✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)

- המכתב האישי.
- המכתב הרשמי.
- תבניות צורניות ותוכניות בין סוגי המכתבים, לרבות אבחנות משלביות.

משימות לבית ☹️

יח' מס 12

נושא מרכזי: מטוטאליטריות לדמוקרטיה ולסובלנות

תוכן השיעור

משטרים טוטאליטריים באירופה - המודל הטוטאליטרי.
קומוניזם, פשיזם נאציזם.
מדיניות כלפי היהודים ומדיניות חוץ.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- סוגי טקסט: אינפורמטיבי.
- מאפיינים הטקסט.

✓ **לשון דנוטטיבית.**

- סובייקטיביות ואובייקטיביות.

☹ **משימות לבית**

יח' מס 13

נושא מרכזי: גיל ההתבגרות - גוף תנועה ותזונה

תוכן השיעור

גוף האדם כמכונה.
מעגלי החיים.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

- טקסט שמטרתו שכנוע ודרבון למעשים.
- מאפיינים מבניים ותוכניים.

✓ **לשון: שמות תואר (סופרלטיבים).**

- הומונימים, פוליסמות.

☹ **משימות לבית**

יח' מס 14

נושא מרכזי: דת ואמונה

תוכן השיעור

יהדות, נצרות, האיסלם.
היכרות עם זרמי דת מרכזיים.
קווים משותפים לאמונה מונותאיסטית.

✓ **הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)**

✓ **לשון אבחנות לשוניות בין שכנוע להטפה.**

- אוצר מלים.
- איות.

☹ **משימות לבית**

נושא מרכזי: גזענות

יח' מס 15

תוכן השיעור

מדע הגזע במאה ה-18.
דרווין ועוד.
התבוננות עכשווית במונח "גזענות" - בחינה טקסטואלית בספרות ובהיסטוריה.

- ✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)
- ✓ לשון: מלים לועזיות.
- ניבים ופתגמים.

משימות לבית ☹️

נושא מרכזי: שירים ושירה

יח' מס 16

תוכן השיעור

- בחינת הז'אנר (שירים מתכנית הלימודים).
אבחנות בין שירה קלאסית לשירה מודרנית.
- ✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)
  - מאפיינים פיגורטיביים ותוכניים בשירה.

משימות לבית ☹️

נושא מרכזי- אומנות:

יח' מס 17

זרמים קלסיציסטיים ורומאנטיים בספרות ובאומנות.

תוכן השיעור

- התפתחות האמנות.
יצירות מופת.
אומנים חשובים.
ספרות בעקבות האומנות ולהיפך.
- ✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)
  - ✓ לשון: סמנטיקה.

משימות לבית ☹️

יח' מס 18

נושא מרכזי: מולדת וזהות ישראלית

תוכן השיעור

מלחמת העולם השנייה והשואה.

- כיבוש פולין והריכוז בגטאות
- מהלכי המלחמה
- הפתרון הסופי
- מאבק היהודים
- שחרור אירופה
- שחרור היהודים

המאבק לעצמאות 1946-1949 (כולל מלחמת השחרור)

✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)

- הבחנה בין זיהוי העובדות שבטקסט.
- הגדרת הנושא ותחום החיים: תוכן עובדתי.

משימות לבית 😞

יח' מס 19

נושא מרכזי: ספרות עממית

תוכן השיעור

ז'אנר ספרות העממית.

יסודות פולקלוריסטיים.

דרכי הסיפור.

✓ הבנה והבעה (תוך הישענות על טקסטים מתכנית הלימודים)

✓ לשון: מאפיינים אוראליים של טקסט.

משימות לבית 😞

יח' מס 20

נושא מרכזי: שורשים

תוכן השיעור

- אני והקהילה.
- משפחתי ואני.
- עדות.
- קיבוץ גלויות.
- שושלת יוחסין.

עבודה סיכום יצירתית משותפת (מקוונת).